

Електронні матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна [Електронний ресурс] / Олійник Лія Миколаївна. – 2020. – Режим доступу:

<https://dist.karazin.ua/articles/show/ochno-distancijne-navchannya-vchiteliv-pochatkovoyi-shkoli-v-umovah-pislyadiplomnoyi-osviti>

*Лія Олійник, кандидатка педагогічних наук,
доцентка, доцентка кафедри теорії й
методики дошкільної та початкової освіти
Миколаївського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти*

ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Розвиток інформаційного суспільства позначається на всіх сферах людського життя, не залишаючи осторонь й освіту дорослих. Призначення післядипломної педагогічної освіти – надання якісних освітніх послуг керівним та педагогічним кадрам, навчально-допоміжному персоналу в галузі освіти з підвищення кваліфікації відповідно до державних стандартів за місцем проживання або тимчасового перебування слухачів курсів підвищення кваліфікації у зручних для них формах.

Ключова реформа Міністерства освіти і науки України «Нова українська школа», завдяки якій з 2017 року поступово впроваджуються основні засади нової освітньої системи, торкнулася у першу чергу початкової ланки освіти. На кафедрі дошкільної та початкової освіти МОППО було враховано специфіку професійної діяльності вчителів початкової школи. Те, що вони працюють з тими ж самими здобувачами освіти чотири роки: з першого по четвертий клас. Тим педагогам, які у 2018-2019 навчальному році працювали у другому класі та мали атестуватися у 2020 році, було запропоновано пройти курси підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою навчання з метою забезпечення індивідуалізації навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей кожного слухача, розширення можливостей доступу педагогічних працівників до якісної освіти засобами дистанційного навчання та створення додаткових можливостей для спілкування науково-педагогічних та педагогічних працівників зі слухачами та слухачів між собою в процесі засвоєння освітньої програми підвищення кваліфікації.

Очно-дистанційна форма навчання в Миколаївському обласному

інституті післядипломної педагогічної освіти відбувається з урахуванням вимог чинних нормативних документів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», наказів Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», від 30.10.2013 № 1518 «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями», Статуту Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та здійснюється за програмами підвищення кваліфікації педагогічних і керівних кадрів системи освіти Миколаївської області.

У 2019 році було сплановано та організовано навчання двох груп вчителів початкової школи Миколаївської області № 39 (20 педагогів) та № 73 (22 педагоги) загальною чисельністю – 42 особи. Мене було призначено куратором (від лат. *curare* – піклуватися) та тьютором (від англ. *tutor* - учитель на відстані) цих двох груп. Що передбачало виконання аналітичної, організаторської та соціальної функцій, створення умов для індивідуального самовиразу і розвитку здобувачів післядипломної освіти, розроблення навчально-тематичного плану підвищення їхньої кваліфікації, забезпечення розміщення навчальних матеріалів на дистанційній платформі МОІППО за визначеними курсами, здійснення методичної та організаційної підтримки очно-дистанційного навчання слухачів.

Цю діяльність було розпочато зі складання навчально-тематичних планів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів. З метою приведення фахового та кваліфікаційного рівня фахівців у відповідність до сучасних вимог щодо сутності та складових його професіоналізму зміст курсів, форми, методи організації освітнього процесу відповідали сучасному рівню розвитку наук психолого-педагогічного циклу, а також були відзеркаленням сучасного світового рівня розвитку дисциплін, які викладає вчитель початкової школи у закладі загальної середньої освіти. У навчально-тематичному плані було закладено поєднання прогресивних андрагогічних тенденцій, дистанційних технологій, потреб часу та вимог нормативних документів.

Весь курс підвищення кваліфікації здійснювався за моделлю очно-дистанційної форми навчання в три етапи (очно – дистанційно – очно) і був зорієнтованим на 150 годин (із них: очно (настановна - 24 години і підсумкова - 16 годин сесії) – 40 годин, дистанційно (керований і контрольований навчальний процес 60 годин 50 годин – самостійна робота) – усього 110 годин.

Важливим компонентом навчально-тематичних планів було наявність трьох модулів: соціально-гуманітарних дисциплін, професійних дисциплін та діагностико-аналітичного модуля. Модуль соціально-гуманітарних дисциплін

розрахований на 10 години. На модуль професійних дисциплін відводилося 136 години: 18+60+14 – керована робота 44 – самостійна робота слухачів. Його зміст передбачав оновлення професійних знань із теорії та методик навчання, виховання та розвитку дітей молодшого шкільного віку, педагогічної інноватики та сучасної педагогічної психології, планування освітнього процесу, ознайомлення з педагогічним досвідом. Другий модуль включав інваріантну та варіативну складові. Інваріантна – стала складова, у варіативній передбачено спецсемінари та спецкурси за вибором. Діагностико-аналітичний інваріантний модуль був розрахований на 4 аудиторні години. Передбачені в ньому форми роботи надавали можливість слухачам курсів досягнути складові дистанційного курсу та їх навчальний контент. Впевнено працювати на платформі Moodle та реалізувати набуті знання під час підсумкової конференції з обміну досвідом.

Однією з форм здійснення процесу навчання було виконання індивідуальних завдань. Сучасні прогресивні напрямки розвитку освіти дорослих висувають потребу широкого застосування різнопланової навчальної роботи з розробки та захисту колективних завдань (проектів). Адже сучасна освітня реформа початкової школи вимагає від педагога сформованих умінь навчити учнів колективним засобам прийняття рішень, відповідальності за них, комунікативності, толерантності.

Вимогами до вчителів, які зареєструвалися на навчання за очно-дистанційною формою, було:

- наявність відповідного пристрою з доступом до мережі Інтернет;
- достатній рівень володіння інформаційно-комунікаційними технологіями;
- наявність особистої електронної поштової скриньки.

Під час вибору тематики курсів було враховано, що педагогам, які прийдуть на навчання, треба працювати ще три роки за старим Державним стандартом початкової освіти, але готуватися до роботи у Новій українській школі, адже тільки у 2021 році вони випустять четвертокласників та набиратимуть учнів у перші класи. До початку першої очної сесії викладачі інституту ретельно підготувалися до роботи зі слухачами. На дистанційній платформі Moodle було розміщено навчальні матеріали для двох груп з підвищення кваліфікації педагогічних працівників системи загальної середньої освіти за напрямом: учителі початкових класів (2 клас) (очно-дистанційна форма навчання) по 10 курсів для кожної групи:

1. Настановне заняття-реєстрація.
2. Основи методик викладання інформатики у початковій школі.
3. Педагогіка партнерства.
4. Використання квест-технології на уроках в початковій школі.
5. Методика вивчення елементів астрономії на уроках природознавства.
6. Психологія професійного спілкування. Конфлікти: види та шляхи їх подолання.
7. Формування у молодших школярів умінь вчитися, як ключової компетентності шкільної освіти.
8. Реалізація завдань галузі «Суспільствознавство». Предмет «Я у світі».

9. Стратегії розвитку критичного мислення учнів початкової школи.

10. Кейс технологія як форма інтерактивного навчання молодших школярів.

За попередньою реєстрацією на курси було проаналізовано якісний склад слухачів, які мали долучитися до очно-дистанційного навчання за їх місцем проживання та здійснення професійної діяльності: 45% були з Миколаєва обласного, 16% з районних центрів, 39% з сільської місцевості.

За педагогічним стажем була така картина: до 10 років – 16%; від 10 до 25 років – 16%; більше 25 років стажу мали 68% вчительок.

З категорією «спеціаліст» було 12 % слухачок, з II категорією – 7%, з I категорією – 26% , з вищою категорією – 55 % вчительок, з яких 4 особи мали педагогічне звання «Вчитель-методист».

Тобто, з методичної точки зору, мав зібратися доволі міцний склад навчальних груп. При цьому, досвід дистанційного навчання до цих курсів мали лише 14% педагогів, інші 86% мали про цю форму підвищення кваліфікації смутні уявлення, а про хмарні технології щось десь чули.

Як куратор-тьютор, я розуміла, що робота зі слухачами буде цікавою, проте не легкою. Сьогодні держава покладає великі сподівання на тих, хто надає освіту дітям і вчителям, навіть з великим педагогічним досвідом, потрібно навчитися працювати по-новому.

Перша триденна очна сесія тривала 24 аудиторні години з яких 20 – лекційні заняття, та 4 години практичні. Зважаючи на мій особистий досвід навчання взагалі й дистанційного зокрема, як викладач розумію, що одними з найважливіших елементів у навчанні дорослих є мотивація та рефлексія. Тому з першого настановного заняття очної сесії, намагалася, щоб навчання педагогинь було вмотивованим та усвідомленим. Рефлексія – (від лат. reflexio «повертаюся назад») – метод самоаналізу знань і вчинків, їх значень та меж.

З метою організації та методичної підтримки дистанційного етапу навчання, крім платформи підтримки дистанційного навчання Moodle, було застосовано додатки Google, які вимагають від користувачів тільки наявності браузера, в якому вони працюють, і інтернет-підключення. Упродовж першої очної сесії треба було навчити слухачок користуватися додатками Google з метою реалізації навчальних цілей курсів.

Це дозволило протягом дистанційного етапу всім учасникам освітнього процесу користуватися навчальною інформацією незалежно від географічного місця перебування і не бути прив'язаним до одного комп'ютера. Google Документи (Особисті щоденники), Google Таблиця (Виконання завдань курсу), Google Презентація (Журнали з відомостями про учасників груп), – це додатки, за допомогою яких створювали файли, зберігати їх на Google Диску і спільно працювали над ними в режимі реального часу. Більшість функцій редакторів доступні навіть без підключення до Інтернету. Також існує можливість працювати з файлами Диску Google у одному з обраних режимів: перегляду, коментування, редагування. До файлів, які зберігаються у хмарі, можна переходити за посиланнями з дистанційної платформи навчання, документи можна гортати, відкрити таблиці, переглянути презентації, пройти опитування

за допомогою Форм Google, переглянути навчальне відео, вбудоване до Презентації, яке до цього було опубліковано на YouTube. Також до всіх файлів у перерахованих форматах можна вбудовувати коди сторонніх сервісів. Наприклад, сервіс LearningApps, який дає можливість створювати інтерактивні завдання та різноманітні ігри.

Зробити навчання цікавим та результативним, не злякати дорослих здобувачів освіти, подати навчання як цікаву освітню подорож, мотивувати до вдумливого опрацювання навчальних матеріалів та постійної рефлексії стосовно власного процесу удосконалення професійних знань та навичок допомогло ведення особистих щоденників на Google Диску. Скопіювавши шаблон Щоденника, кожна слухачка оформлювала його відповідно до власних уподобань та анотації: «Шановні колеги! Ми з вами починаємо навчання. Воно обов'язково має свої цілі. Адже навіть прогулянки на свіжому повітрі спрямовані на оздоровлення та зміцнення бадьорості духу, а у нас серйозна справа: ми здійснюємо освітню, інтелектуальну, пізнавальну, творчу подорож.

Структура щоденника відповідає кількості етапів, модулів та днів навчання. Наш щоденник, як будь-який особистий щоденник, містить роздуми, рефлексію після якоїсь події (в нашому випадку – після опрацювання навчальних матеріалів кожного класу). На сторінках щоденника задані форми для роздумів. Ви маєте право їх коригувати, додавати, змінювати на свій розсуд. Сподіваюся, що цей особистий щоденник стане стимулом для вашого подальшого розвитку і професійного зростання, поштовхом до втілення ваших заповітних професійних бажань. Чи зможете ви реалізувати всі свої плани, залежить тільки від вас!

Пам'ятайте, що на шляху вас будуть підстерігати «пастки» у вигляді:

- Не серйозності намірів виконувати заплановане.
- Відкладання справ і виправдання власної лінії.
- Небажання змінюватися через труднощі психологічного характеру.
- Відсутність навичок самоконтролю.
- Заиклення на особистих тимчасових невдачах.
- Перетворення помилок в роботі на повну відмову від виконання завдань.

Ви не маєте відмовлятися від задуманого! Тільки разом, тільки чітко дотримуючись графіку можна домогтися результату».

У режимі коментування особистих щоденників я була на постійному зв'язку з кожною із педагогинь протягом всього терміну навчання. Після опрацювання кожного курсу слухачкам слід було зробити самоаналіз за результатами опрацювання навчального матеріалу та поділитися враженнями про особисту роботу у цьому курсі за планом:

1. Опишіть що Ви вже знали з теми курсу, який досвід у Вас був до цього курсу?
2. Що Ви робили вивчаючи курс?
3. Чому навчилися?
4. Які питання у Вас виникли під час навчання?
5. Що Вас вразило?

6. Які були труднощі?

Обов'язковим елементом рефлексії були висновки, у яких пропонувалося закінчити речення: Я пишаюся собою, тому що... Я не задоволена(ний) собою, тому що...

Відразу зауважу, щодо обсягу рефлексії кожна слухачка вирішувала самостійно. Були коротенькі, до однієї фрази дописи. А були й цілі «поєми» з віршами та цитуваннями. За лаконічними висновками, або глибокими, щиро прописаними усвідомленнями, проглядали якості особистості педагогинь, риси характеру, особисте ставлення до навчання та професійної діяльності.

Гортаючи сторінки цих щоденників, можна зробити якісний аналіз того, як відбувалося навчання. Що вдалося, а що потребує вдосконалення. Ця діяльність для всіх була новою. Педагогині навіть зазначали це у своїх дописах: «Протягом роботи в школі, я звикла до того, що хтось перевіряє та аналізує мою роботу. Мабуть тому, мені було важко знайти потрібні слова, щоб проаналізувати свою роботу та своїх колег. Важко встигати за сучасною освітою» – ділиться враженнями Ірина Бесараб, вчителька з 44-річним педагогічним стажем. Майже 88% педагогів відмічали нестачу у собі умінь та жалілися на брак навичок роботи з ПК. З хмарними технологіями уперше на курсах зустрілися 93 % педагогів. І це в той час, коли однією з ключових компетентностей вчителя Нової української школи є інформаційно-цифрова компетентність, яка передбачає застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі в публічному просторі та приватному спілкуванні. Наведу декілька дописів з особистих щоденників учасників навчання на його початку, після першої очної сесії.

«Я неодноразово чула про «дистанційне навчання», навіть читала в інтернеті, що це комплекс освітніх послуг, що надається за допомогою сучасних ІКТ. Але й гадки не мала, що найближчим часом стану сама студентом таких курсів. На першій очній сесії вразило те, що зовсім не було нудно. Неймовірно важке завдання, на перший погляд, зареєструватися, виявилось цікавим, новим. Навіть не хотілося відволікатися від цієї роботи. Але не менш цікавими були наступні лекції, насичені практичним матеріалом, цікавою інформацією, фактами. Як перший, так і другий день пройшли швидко. Третього дня отримала насолоду від переглянутих уроків. Хоч і говорять, що відкриті уроки – це стрес для дітей, вчителів, але саме на практиці треба вчитися, аналізувати, спостерігати. Це прекрасний досвід. Дуже дякую вчителям. Почала вчитися працювати на платформі, але й зрозуміла, скільки ще всього треба дізнатися. Питань виникло не мало, з'явилось бажання відповісти на них самостійно. Не думаю, що це буде складно, тому що є контакти всіх викладачів, які обіцяли свою допомогу» – пише Лариса Бекерюк, вчителька з 38-річним педагогічним стажем. А ось враження від першої очної сесії самої молодшої учасниці навчання, Руслани Пилипенко, вчительки із 2-х річним стажем: «Що я знала про дистанційне навчання? – Зовсім нічого. Для мене це були страшні слова, яких я боялася. За ці три дні мені було приємно

поспілкуватися з людьми, яких раніше ніколи в житті не зустрічала. Цікаво було послухати досвід старших колег. Питань було багато, але згодом отримала всі відповіді на них. Вразила атмосфера курсів. Труднощів не було».

Перші три дні очного етапу навчання були насиченими та цікавими, як відзначили більшість слухачок, не дивлячись на те, що у 12 % не було електронної адреси, а 52% хоч і мали її, але не пам'ятали пароль, щоб залогінитися на ноутбучі в МОІППО. Наведу рефлексію, після завершення першої очної сесії, вчительки із вищою категорією та 35-річним стажем роботи у початковій школі, Ірини Аверіної: «Про дистанційне навчання знала давно: читала літературу, чула на нарадах, розповідали колеги, навчалися в деяких галузях власні діти. У мене досвіду не було. За три дні I очної сесії реєструвалися, слухали лекції, виконували практичні роботи та завдання, відвідали два уроки, отримали план графік, структуру, завдання з самоосвіти, завели щоденник... Дні були дуже насиченими, поглибила та поширила свої знання з багатьох питань за ці дні курсів. Але питання виникали і виникають постійно: де знайти час, як охопити масу інформації, чи зможу виконати все на гідному рівні, чому мало лекційних занять і де Ваші, Ліє Миколаївно, «тлумачення» проблем і труднощів не дистанційно, а поруч, як на курсах? Мені їх не вистачає! Вразило професійне, з глибоким знанням та захопленням, викладання своїх предметів викладачами курсів. Спасибі!

Про труднощі вже писала. Їх вистачає. Важко, але це не найскладніші труднощі. Головна – брак часу. Не вистачає його на спорт, театр...»

Доречі, на брак часу скаржилися 93 % вчителів. Проте, з 42 вчительок які розпочали навчання, успішно подолали його та отримали сертифікати 39 педагогинь, що складає ті ж 93%. Зійшли з дистанції 7% слухачок за різних об'єктивних причин.

Вчителька з 9-ти річним педагогічним стажем Наталія Швець констатує: «З дистанційним навчання зіткнулась вперше і тому дуже чекала навчання на цьому курсі! Стільки цікавого! Мої сподівання від навчання справдились! Шкода, що так швидко закінчились! Протягом трьох днів я збільшила свої знання з критичного мислення, педагогіки партнерства, методики викладання інформатики, квест-технологій. Відвідала два відкритих уроки в першому та другому класах. Де вчителі доцільно застосовували сучасні технології, методи та прийоми навчання. Протягом сесії моє навчання пролетіло на одному подиху. Труднощі виникли при роботі на дистанційній платформі. Але завдяки детальним інструкціям і чіткому поясненню куратора та навчальному відео на всі питання знайшла відповіді».

Світлана Вотріна (педстаж 24 роки) пише: «Сесія була для мене складною, але дуже корисною. Я вже знала, як користуватися поштою, відправляти та отримувати листи та інші повідомлення, додавати фотографію у власний профіль. На I сесії я дізналася, як зареєструватися на платформі дистанційного навчання, заходити у власний кабінет, користуватися гугл-дискон, додавати файли з виконаними завданнями на платформу, навчилася дотримуватися культури дистанційного навчання.

Вразило те, які перспективи у використанні дистанційного навчання навчальному заході, що організація дистанційного навчання – це не технологічна, а методична задача. Питання виникли технічного характеру, пов'язані з недостатнім досвідом та знаннями користувача ПК».

Дистанційний етап навчання передбачав самостійне опрацювання теоретичних матеріалів, розміщених викладачами в класах на дистанційній платформі Moodle та виконання практичних завдань з прикріпленням файлів у форматі word або pdf чи надання посилань на завдання, що виконані на Google Диску. Звернуся до рефлексії слухачок з приводу дистанційного етапу навчання.

«Навчаючись на курсах, я отримала більше знань про використання комп'ютера у роботі. Розширила свої знання з використання методики партнерства школи і сім'ї. Познайомилась з цікавим досвідом квестів з української мови, основ здоров'я та природознавства. Почала частіше користуватися літературою, методичними порадами практичних психологів. Так як дитячі конфлікти мають цілу низку особливостей, на які варто зважати педагогам, щоб правильно відреагувати на них. Зрозуміло, що сучасні педагогічні технології, які є особистісно-орієнтованими, вимагають від вчителя глибоких знань з педагогіки і психології. Прагну змінити власну роботу так, щоб сприяти активному навчанню учнів і розвитку їхнього критичного мислення. Навчилася більше звертати увагу на спільну пошуково-дослідницьку роботу у проектах під час роботи з батьками, організовувати та проводити тематичну квест-гру з національно-патріотичного виховання, зрозуміла, що конфлікт стимулює пошук нових способів діяльності, може вивести на нову цікаву ідею. Під час навчання на курсах всі завдання виконувала із зацікавленістю, бажанням. Мені треба частіше використовувати творчість на уроках, щоб наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності учнів» – з допису Тамари Майгур – вчительки із званням «Вчитель-методист», 45 років педагогічного стажу.

Спостерігати за успішністю навчання на курсах всім учасникам освітнього процесу допомагали класні журнали, які було створено у Google Таблицях та можливість щоденного спілкування у Viber групах.

Як експеримент, слухачкам групи № 39 з метою виконання практичних завдань за двома курсами «Використання квест-технології на уроках в початковій школі» та «Кейс технологія як форма інтерактивного навчання молодших школярів» під час першої сесії було запропоновано об'єднатися у підгрупи та командно виконати практичні завдання дистанційного етапу. Отрималося чотири команди з різним рівнем навичок користування додатками Google. Учасниці однієї з команд (три вчительки з Миколаєва) самостійно створили Веб-квест на Google Сайті. Витяг з допису лідера групи Світлани Сіденко, вчительки з 23 річним стажем дає уявлення про роботу цієї підгрупи: «Веб-квест – це технологія орієнтована на учнів, занурених у процес навчання, яка розвиває їх критичне мислення. Завдяки конструктивному підходу до навчання, учні не лише добирають і упорядковують інформацію, отриману з

Інтернету, а також скеровують свою діяльність на поставлене перед ними завдання. Це технологія, яка дозволяє працювати в групах (від трьох до п'яти чоловік), розвиває конкурентність і лідерські якості. Ця методика є сучасною та перспективною, має ряд переваг, заслуговує на широке впровадження в навчально-виховний процес. Ми об'єдналися в групу, яка складається з трьох осіб взяли тему 4 класу по природознавству, я скачала шаблон Google Сайту для створення веб-квесту. Надала доступ редагування учасникам групи. Ми працювали разом. Кожен вносив свої пропозиції та обирали найкращі. Шукали інформацію на інтернет ресурсах та надавали посилання. Так як це нове, то зрозуміло були труднощі. Але дякуючи вмінню позитивно спілкуватися і терпінню ми зробили цю роботу. Зрозуміло, що я не спеціаліст в цій сфері і були певні проблеми, але мені дуже подобається цим займатися».

Враженнями про командну роботу на дистанційному етапі поділилася у своєму особистому щоденнику Галина Галатюк, (28 років педстажу): «Найважче у виконанні цієї роботи, особисто для мене, була робота у команді. Це було з двох причин. Перша і найголовніша, я представник сільської місцевості. На жаль, у нас інтернет працює не так налагоджено, як у місті. Тому я була в постійній напрузі, чи не затримаю я роботу всієї команди? Бо зв'язок то є, то «завис», то взагалі немає. Друга причина, звичайно, не така важлива, але все таки... Кожен з нас по своєму розглядає хід проведення квесту: сюжет, завдання. Те, як бачить це одна людина, не обов'язково зрозуміє інша. Якби ми працювали «на живу» – це було б легше». Мабуть погану роботу інтернету, пані Галина компенсувала ретельно та дуже цікаво та емоційно виписаною рефлексією у власному щоденнику.

У групі № 73 разом з слухачками ми вирішили відмовилися від командної роботи, враховуючи досвід групи 39 і кожна слухачка самостійно опрацьовувала матеріали цих курсів.

У кінці навчання педагогині писали короткий есей за результатами навчання на курсах, у якому намітити для себе перспективи подальшого професійного самовдосконалення як вчителя початкової школи та зробили аналіз за планом:

1. Що я отримала у результаті навчання на курсах?
2. Що змінилося в мені за час навчання на курсах?
3. Як це навчання може відбитися на моїй професійній діяльності?
4. Ваші побажання куратору та викладачам курсів.
5. Чи рекомендували б Ви колегам очно-дистанційну форму підвищення кваліфікації?

Відповіді на перші три питання процитую з щоденників учасниць навчання. Валентина Георгейко (6 років педагогічного стажу з Миколаєва, другий раз на дистанційних курсах), «продвинута» користувачка хмарними технологіями ділиться враженнями від навчання: «Я працюю з комп'ютером досить давно, але працювати з Google Диском доводилось лише як зі сховищем для надійного зберігання інформації. Проте через можливість розмежування доступу до окремих файлів та папок між великою кількістю користувачів цю

технологію було б цікаво використовувати для роботи в групі. Вважаю, що це буде доцільно запровадити у школі».

«У результаті навчання на курсі я отримала багато нових знань, як в теоретичному, так і практичному плані стосовно нових форм уроків, роботи з батьками, конфліктних ситуацій, виховних заходів, уроків інформатики, самоаналізу уроків та іншого. За час навчання на курсі прийшлося прикласти багато зусиль і часу для самовивчення та самопідготовки теоретичних і практичних матеріалів. Все це відбивається на моїй професійній діяльності як бажання і необхідність рухатися далі та самовдосконалюватися» – вважає Ірина Аверіна (35 років педагогічного стажу, м. Миколаїв).

«Навчаючись на курсі, я здобула багато нових знань по всіх предметах. Особливо поліпшила вміння в роботі з комп'ютером, його використання на уроках. Удосконалила знання, впроваджуючи принцип педагогіки партнерства школи і сім'ї у свою практичну діяльність. Стала використовувати в своїй роботі літературу, методичні поради практичних психологів. Для мене був цікавим досвід проведення уроків-квестів. Стала проводити їх на різних уроках. Бачу радість дітей і отримую від цього велике задоволення. Використовую знання при вирішенні конфліктів між батьками і дітьми. Пройшовши курси, я зрозуміла, що сучасні педагогічні технології вимагають від учителя глибоких знань з педагогіки та психології. Буду прагнути в своїй роботі використовувати все нове, здобуте на курсах, розвивати критичне мислення учнів, проводити цікаві і змістовні уроки» – зазначає Галина Климчук (42 роки педстажу, з міста Южноукраїнськ).

Висновки молодої вчительки з сільської місцевості Наталії Касенок з приводу навчання на курсах: «Людина має бути здатною самостійно здобувати, опрацьовувати і використовувати інформацію з багатьох джерел та практики. Особливо це постає перед педагогом. Вчитель не повинен стояти на місці, він повинен бути у постійному пошуку нового. Тому самоосвіта це найкращий крок до самореалізації. Навчання на курсі було дуже цікавим, пізнавальним, корисним. Протягом навчального періоду час був витрачений раціонально, з користю для подальшого професійного зростання. Під час обробки інформації я знайшла для себе багато цікавого та нового. У подальшому буду використовувати в своїй роботі».

Відповідаючи на четверте питання «Ваші побажання куратору та викладачам курсів», слухачки стовідсотково висловлювали щире вдячність всім викладачам та куратору «за підготовлені змістовні методичні матеріали та презентації, за допомогу на курсах». Були вражені їхнім професіоналізмом, завзятістю, людяністю та партнерськими стосунками у процесі навчання.

«У цьому курсі я була вражена викладачами, які були ввічливими, доброзичливими, компетентними у своїй справі і завжди приходили на допомогу. Дорогі викладачі, я висловлюю безмежну вдячність вам, за те, що протягом проходження курсів ви були нашими наставниками і порадиниками. Дякую за те, що Ви завжди вірили в нас, підтримували наші починання, не

відвертались в скрутний час» – пише Оксана Оленчук, вчителька з 10 річним стажем з Миколаєва.

На п'яте питання «Чи рекомендували б Ви колегам очно-дистанційну форму підвищення кваліфікації?» була одна категорична відповідь «Ні» від вчительки яка вирішила йти на пенсію, що складає 2,5 % від 39 опитуваних.

Стримано: «Це особиста справа кожного педагога», – висловилися 5% педагогинь після завершення очно-дистанційного навчання.

Людмила Тимановська, вчителька з сільської школа, єдина у кого не було Viber зв'язку з колегами вважає, що «на цих курсах не вистачає спілкування з колегами-студентами для обміну досвідом», але розуміє, що причина у відсутності в неї сучасного цифрового пристрою – смартфона та висловлюється у підтримку очно-дистанційної форми навчання у післядипломній освіті.

93,5% слухачок надавали позитивні відповіді з приводу рекомендацій колегам цієї форми підвищення кваліфікації для вчителів початкової школи.

«Я б рекомендувала очно-дистанційну форму навчання, так як це можливість займатися в зручний для себе час, у зручному місці і темпі, а також без відриву від вчительської роботи. Також підвищується творчий та інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, уміння взаємодіяти з комп'ютером» – пише Наталія Бикович, вчителька з 16 річним стажем педагогічної діяльності з міста Миколаєва.

«Я розвивалася, професійно зростала, підвищила самооцінку. Отримала велике задоволення і радість від роботи. Тепер можу реалізувати свої плани. Я рекомендую своїм колегам пройти курси підвищення кваліфікації в очно-дистанційній формі» – зазначає Алла Лошакова, вчителька з 33 річним стажем з Новоодеського району.

Емоційна рефлексія на завершення навчання від Тетяни Шулепи, вчительки 22 річним стажем з Миколаєва: «Я пишаюся собою тому, що не чекала від себе такої працездатності. Я задоволена собою!!!!!! Щодо дистанційного навчання визначила, що воно має великі переваги над аудиторним навчанням, посилює творчу складову слухачів курсів. Навчилася професійно працювати з програмою Learning Apps; розвивати партнерство шляхами успішної співпраці; створювати квести; працювати з віртуальним планетарієм; аналізувати конфлікти, види та шляхи їх подолання; розвивати критичне мислення учнів; створювати уроки з використанням технології кейс. Під час навчання особливих питань та труднощів не виникало, все вирішувалось за допомогою сучасних технологій та своєчасної допомоги і консультацій з куратором. Я пишаюся собою, тому що завершила роботу. Хоча на початку, весь час не полишала думка, що не встигну. Але як кажуть в народі – «Очі бояться, а руки роблять!!!!!»

На завершення процитую допис Ірини Ключко, вчительки з 37 річним стажем та званням «Вчитель-методист» з Миколаєва: «От і закінчилися мої дистанційні курси. Закінчилися курси, але не навчання. Адже вчитель постійно вчиться. І, звісно, не від курсів до курсів, а щодня, готуючись до уроку,

гортаючи методичні новинки, слухаючи семінар... Вчитель самовдосконалюється коли ділиться досвідом з колегами і коли спілкується з батьками, навіть, коли проводить урок. Навчання на дистанційному курсі було надзвичайно корисним. Треба було працювати в рамках часу, необхідно було познайомитися з теорією та виконувати практичні завдання. Але було цікаво! Цікаво продумано зворотній зв'язок, цікаві теми для навчання, багато нових знань. Хочеться подякувати куратору Лії Миколаївні та викладачам за плідну роботу, за позитив та доброзичливість, за бажання передати нам свої знання. Впевнена, що таке навчання продовжуватиметься. З нетерпінням чекатиму нових знань і нових зустрічей»!